

MEŠČANSKE REVOLUCIJE 1848

A)

- meščanstvo v 1/2 19. st. poskusi uveljaviti načela francoske revolucije
- v tem letu so meščani odpravili stara načela
- 1815-48 predmarčni čas
- 1848 so bile slabe letine in gospodarske krize
- meščani so nosilci napredka, vendar jih oblast zatira
- slabšanje položaja delavstva, ljudske množice trpijo pomanjkanje
- kmetje so čedalje bolj izkoriščani
- januarja 1848 so se začeli nemiri v nekaterih italijanskih državah
- februarja 1848 se v Franciji začne zares:
  - nemiri, vstaja v Parizu
  - kralj odstopi
  - naredijo nov parlament, kjer delavci prvič dobijo svojega predstavnika
  - nacionalne delavnice (država se je obvezala, da bo tako pomagala delavstvu, vendar je zmanjkalo denarja)

B) zatiranje revolucij

- nad Dunaju se začne 13. marca Marčna revolucija
- motivacija je francoska
- Metternicha so sovražili, 13. 3 so se začele mirne demonstracije
- študentje so zahtevali: svobodo govora, ustavo, liberalni parlament
- Metternich je ukazal streljanje množic
- dvor se je prestrašil in Metternicha so odstavili (zbežal je preoblečen v žensko)
- 15. 3. so oblasti obljubile ustavo, volilno pravico, svobodo tiska in govora ter imenovale liberalno vlado
- kmetje so bili v revoluciji še bolj nezadovoljni (hoteli so odpravo fevdalizma), v jezi so kurili urbarja in rušili gradove
- revolucija se ni končala in je zajela celotno HB monarhijo (Praga, Budimpešta, Krakov, Benetke, Ljubljana)
- revolucionarne zahteve so se začele prepletati z nacionalnimi
- nenemški narodi so zahtevali enakopravnost, najbolj so izstopali Madžari (L. Kossuth; zahtevali so personalno unijo, niso pa upoštevali narodov znotraj njihove države, organizirali so vstajo tekstilnih delavcev, hoteli pa so tudi lastno vojsko)
- Dunaju to ni bilo všeč
- **revolucija se je zavlekla v 1849???, ko jo je Dunaj zatiral??- nimam zapiskov; ampak 31. 10.1848 je avstrijska vojska zasedla revolucionarni Dunaj in vlada je obračunala za revolucionarji**
- zaradi madžarskih zahtev je Dunaj postavil hrvaškega bana Jelačića, da je zatrl revolucijo na Madžarskem, pomagal mu je tudi Windischgrätz
- Čehi 1848:
  - František Palatski
  - Čehi so se opredelili proti velikonemški ideji (združena Avstrija in Nemčija)
  - avstroslavizem – podpirajo Avstrijo, niso pa veseli druženja z Nemci
  - tako so menili češki poslanci na vseslovanskem kongresu v Pragi (vodi ga Palatski), z združevanjem Avstrije in Nemčije bi imeli Slovani še manj pravic
  - kongres je razgnal Windischgrätz
  - konec češke revolucije
- spontana revolucija po celi monarhiji
- septembra 1848 je cesar razglasil zakon o zemljiški odvezi
- kmet je zemljo lahko odkupil (2/3 vrednosti letnih dajatev s posesti so dali na polovico, pol je plačal kmet, pol pa državaž

FRANCIJA:

- feb. 1848- revolucija
- znan socialist: LOUIS BLANC
- delavci dobijo predstavnika v parlamentu
- preveč brezposelnih- po 3 mesecih so delavnice razpustili
- na volitvah 11. in 12. 12. 1848 zmaga kot kompromisni kandidat Napoleonov nečak LOUIS NAPOLEON
- ta je kmalu pokazal, da ima drugačne ambicije kot liberalnost
- po l.1849 je pomagal papežu zasesti RIM, z vojsko je dušil upore
- jan. 1852 dobi Fra. Novo ustavo, LOUIS NAPOLEON imenujejo za 10 letnega predsednika
- de. 1852 se razglasi za cesarja francozov- NapoleonIII; govorimo o 2. francoskem cesarstvu do leta 1870

Nemčija:

- obstajala sta 2 koncepta združitve Nemčije
- v Frankfurtu se je maja 1848 sestal frankfurtski parlament, ki je obravnaval ti dve ideji
- težnja po združitvi Nemčije predvsem na gospodarski osnovi
- VELIKONEMŠKA: -Avstrija naj bi združila to razcepljeno deželo; ta ideja se je avstriji zdela preveč rizična, saj bi s tem tvegala svojo notranjo stabilnost, zato ta ideja ne uspe
- MALONEMŠKA: Prusija naj bi združila Nemčijo, vendar pruski kralj zavrne to idejo in tako je še ta ideja propadla.
- Septembra 1848 je bil v Franciji, HM in v deželah bodoče Nemčije in Italije izglasovan zakon o zemljiški odvezi; kmetje so od sedaj naprej zemljo lahko kupili za odškodnino
- Na teh novih posestih(kapitalističnih) se kmetje, ki nimajo denarja za nakup posesti spremenijo v mezdne delavce